

mální zisk nebo provisi, rozhodno jest pouze, byla-li jeho činnost hospodářsky prospěšna čili nic a byl-li si vědom, že svým neprospěšným vsunutím přechod zboží do konsumu stěžuje. Pro nedostatek zjištění, která by umožnila rozhodnutí ve věci samé, bylo nutno vyhověti zmateční stížnosti, zrušiti naříkaný rozsudek a uznati právem, jak shora uvedeno.

Čís. 20.

Vědomí, že z činnosti mohlo by vzejíti nebezpečí, jemuž čelí § 85 lit. b) tr. zák., bez vůle, nebezpečí to přivoditi, k zločinu dle § 85 lit. b) tr. zák. nestačí.

(Rozh. ze dne 8. března 1919, Kr I 23/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zrušil po ústním líčení k zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního jako nalézacího soudu v Praze výrok o vině obžalovaného dle § 85 lit. b) tr. zák. a uznal ho vinným pouze přestupky §§ 468 a 431 tr. zák.

Důvody:

Správným jest tvrzení zmateční stížnosti, že odsouzení obžalovaného pro zločin dle § 85 lit. b) tr. zák. pro nedostatek zlého úmyslu jest protizákonným. Zlý úmysl dle § 1 tr. zák. musí pojímati v sobě veškeré náležitosti skutkové povahy zločinu. V případě § 85 lit. b) tr. zák. náleží k nim též skutečnost, že čin přivoditi mohl nebezpečí pro život, zdraví neb tělesnou bezpečnost lidí. Vědomí pachatelovo, že je tu možnost takového nebezpečí, ovšem pravidelně postačí, by se zlý úmysl na straně pachatelově mohl zjistiti, to však jen potud, pokud ze spáchání skutku přes vědomí o spojeném s ním nebezpečí možno souditi na vůli pachatelovu, nebezpečí to přivoditi. V tomto případě zjišťuje rozsudek, že si pachatel nebezpečí pro lidi v krámě se nalézající ovšem byl vědom. Přes to však soud vůli, nebezpečí to přivoditi, na straně pachatelově vylučuje. Soud tvrdí, že není třeba, aby obžalovaný ohrožování tělesné bezpečnosti lidí obmýšlel, a že by jednání jeho, kdyby tato vůle obžalovanému byla dokázána, spadalo pod jiné zákonné ustanovení, než pod § 85 lit. b) tr. zák. Stanovisko toto jest dle shora uvedeného, hledíc k všeobecnému ustanovení § 1 tr. zák., nesprávným. Neměl-li pachatel vůle, tělesnou bezpečnost lidí ohroziti, pak nebylo tu zlého úmyslu, pro skutkovou povahu dle § 85 lit. b) zák. tr. požadovaného, nýbrž byla tu jen vědomá nedbalost, které se zlým úmyslem stotožniti nelze. Takováto culpa stačí jen pro přestupek § 431 tr. zák. vedle přestupku § 468 tr. zák., jež zakládá zlomyslné poškození cizího majetku v ceně, peníz § 85 lit. a tr. zák. nedosahující. Bylo proto odůvodněné zmateční stížnosti obžalovaného vyhověti a u věci samé, jak ve výroku uvedeno, rozhodnouti.

Čís. 21.

Předražování (cís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. z.)

Zákaz předražování platí nejen pro kup, nýbrž i pro směnu věci za věc.

Předražování tabáku trafikantem směnou tabáku za jiné předměty potřeby přichází v úvahu nejen s hlediska zákonů finančních, nýbrž i s hlediska předpisů proti předražování.

(Rozh. ze dne 8. března 1919, Kr II 5/18.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci, jímž byl obžalovaný vinným uznán přečinem dle § 20 č. 2 lit. a cís. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. z.

Důvody:

Důvod zmatečnosti § 281 čís. 9 lit. a tr. ř. uplatňoval obhajce obžalovaného při roku nejprve v tom směru, že na daný případ nelze použití cís. nař. ze dne 24. března 1917 č. 131 ř. z. vůbec, poněvadž prý je v něm veskrze řeč jen o ceně (Preis), kterážto musí býti vyjádřena vždy v penězích a nikoliv v jiných předmětech. Nelze prý se proto dopustiti přehánění cen při obchodech směnných, o jaký právě v daném případě jde. Názor stěžovatelův není správný. Cenou dlužno ve smyslu citovaného císařského nařízení vyrozumívati nejen úplatu v penězích, nýbrž také v jiných předmětech. Cena nemusí proto záležeti jen v hotových penězích. Jestli se stanoviska hospodářského lhostejno, zda nějaký předmět potřeby se přeplácí penězi aneb zda se zaň dá nějaká věc cennější. Cenou ve smyslu § 20 cís. nař. mohou býti proto všechny předměty ceny majetkové, pokud nejsou vyloučeny z obchodu. Nelze tudíž omezovati cís. nařízení jen na kup v technickém slova smyslu, nýbrž dlužno ho použiti na každé úplatné jednání, tedy i na smlouvy, při kterých smluvní strana za zboží, jež přejímá, dává vedle úplaty peněžité také ještě jiné věci aneb výhradně jen věci jiné, tudíž i na smlouvy směnné. Vysvítá to také z ustanovení § 20 č. 4 cit. cís. nař., kde se praví, že při posuzování otázky, zda cena byla zjevně přemrštěna, třeba přihlížeti ku všem majetkovým výhodám, které pachatel, aby zastřel přílišnost, požadoval neb někým jiným poskytnouti neb slíbiti si dal. Příčilo by se také úmyslu a účelu zmíněného cís. nařízení a stalo by se toto illusorním, kdyby se pojem ceny (Preis) měl tak úzce vykládati, jak stěžovatel se o to pokouší. Zmateční stížnost shledává dále důvod zmatečnosti § 281 č. 9 lit. a) tr. ř. v tom, že jednání obžalovaného, směnu tabáku a cigaret za zboží, dlužno posuzovati výlučně dle předpisů trestního práva důchodkového, resp. předpisů pro prodavače tabáku, jímž obžalovaný jako trafikant podléhá a dle nichž směji prodávati tabák jako předmět státního monopolu osoby k tomu oprávněné pouze za ceny úředně stanovené a to pod trestem, stanoveným důchodkovým trestním zákonem. Avšak dotyčné předpisy (§§ 316 a 317 tr. zák. důchodkového a § 53 předpisu pro trafikanty z 10. června 1911 č. 44.236, č. 104 věst. min. fin.) nepřekážejí nikterak soudnímu potrestání požadované ceny přílišné za tabák využitím válečných poměrů. Neoprávněný prodej tabáku za cenu proti předpisům není jen výlučným deliktem finančním, ježto porušuje nejen finanční výsost státu, nýbrž poškozují i obecný zájem, který vyžaduje ochrany proti přílišnému využití válečných poměrů. Činem obžalovaného byly porušeny dva různé, od sebe neodvislé právní statky, z nichž každý vyžaduje zákonné ochrany. Každé porušení o sobě podléhá samostatnému potrestání, jež jest upraveno zvláštními předpisy. Následkem toho jest zmateční stížnost i v tomto bodu neodůvodněna.